

Asia: VN/11304/2024-VM-28

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sisällys:

1. Johdanto
2. Veroedun tulot kansantaloudelle suuremmat kuin menot
3. Yli puolet Suomen kunnista hyödyntää etua
4. Oikeusturva ja luottamuksensuoja vaarassa
5. Ristiriita hallitusohjelman kanssa
6. Tiivistys
7. Lähteet

1. Johdanto

Pyöräilykuntien verkosto ry keskittyy lausunnossaan hallituksen esitysluonnoksen ehdotukseen:

”Työsuhdepolkupyörien verovapaus poistettaisiin. Muutosta sovellettaisiin polkupyöräetuihin, joiden käyttöönottoon työnantaja ja työntekijä olisivat sitoutuneet 24.4.2025 tai sen jälkeen. Ennen tätä sovittuihin polkupyöräetuihin sovellettaisi nykyisiä säännöksiä sopimuskauden loppuun saakka.”

Työsuhdepolkupyörien verovapauden poistaminen olisi kansantalouden ja -terveyden vastainen teko vailla vertaa.

Etua hyödyntää jo yli 115 000 työntekijää ja sen tarjoaa yli 10 000 työnantajaa, jotka työllistävät yhteensä noin miljoona suomalaista. Määrä on ollut koko edun olemassaolon ajan kasvussa, kuten hallituksen esitysluonnoksessakin todetaan.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan verotulojen arvioidaan työsuuhdepyörien veroedun poistamisen johdosta lisääntyvän vuonna 2026 yhteensä 15 miljoonalla eurolla (valtion osuus on 12 M€ ja kuntien 3 M€). Vuonna 2027 verotulojen arvioidaan lisääntyvän yhteensä 31 miljoonalla eurolla (valtion osuus 24 M€, kuntien 5 M€, seurakuntien 1 M€, Kansaneläkelaitoksen 1 M€) ja vuonna 2028 yhteensä 46 miljoonalla eurolla (valtion osuus 36 M€, kuntien 8 M€, seurakuntien 1 M€, Kansaneläkelaitoksen 1 M€).

Itse esitysluonnoksesta poiketen, 8.8.2025 julkaistussa valtiovarainministeriön talousarviossa vuodelle 2026 esitetään, että työsuuhdepolkupyöräedun poistamisella säästetään ainoastaan 11 miljoonaa euroa ensi vuonna.

2. Veroedun tulot kansantaloudelle suuremmat kuin menot

Hintalappu veroedun poistamiselle olisi joka tapauksessa huomattavasti suurempi kuin sillä tavoiteltavat säästöt. Työsuuhdepolkupyörien verovapaus nykymuodossaan tuottaa valtiolle ja yhteiskunnalle jo nyt enemmän kuin arvioitu verotulojen menetys.

Veroetu on kasvattanut merkittävästi pyörämarkkinaa ja lisännyt Suomeen noin 440 uutta työpaikkaa (arvioitu suora työllisyysvaikutus +12 M€/vuosi). Veroedun ansiosta arvonlisäverokertymä kasvaa (arvioitu lisäys +16 M€/vuosi).

Esitys veroedun poistamisesta on jo nyt lamauttanut pyöräkaupan ja aiheuttanut toimialalle suurta vahinkoa ja irtisanomisia. Esityksen läpimeno aiheuttaisi lisää konkurssseja ainakin polkuyörätoimialalla, vähentäisi työpaikkoja Suomessa kokonaisuutena (vaikka osa työntekijöistä arvioiden mukaan työllistyisi uudelleen) ja painaisi lupaavalle kasvu-uralle saadun toimialan laskuun. Asiaa voi polkupyörätoimialan näkökulmasta verrata siihen, että ravintola-ala asetettaisiin tilanteeseen, jossa lounasedun 25 prosentin verovapaus päätettäisiin poistaa.

Suorien talousvaikutusten ohella työsuuhdepyöräedun vaikutus työntekijöiden hyvinvointiin ja siitä kertyviin kustannussäästöihin on ollut mittava. Etu on lisännyt merkittävästi työmatkapyöräilyä: 83 prosenttia edun käyttäjistä on lisännyt pyöräilyä, ja keskimääräinen käyttäjä pyöräilee vuodessa 1 277 kilometriä [1].

Työterveyslaitoksen 2025 julkaistun ”Terveelliset, turvalliset ja ilmastoystävälliset työmatkat” - tutkimuksen [2] mukaan aktiivisimmilla työmatkapyöräilijöillä on 5,3 sairauspoissaolopäivää vähemmän henkilötyövuotta kohden ja 11 pitkä poissaoloa vähemmän 100 henkilötyövuotta kohden verrattuna ei koskaan pyöräileviin. Elinkeinoelämän keskusliiton mukaan yhden sairauspoissaolopäivän hinta työnantajalle on keskimäärin 370 euroa. Huomioiden työsuuhdepyörän hankinnan aikaansaama lisäys pyöräilymääriin, veroetu tuottaa yrityksille ja muille työnantajille vuosittain sairauspoissaolojen vähentymisenä 37 miljoonan euron säästön.

Työsuuhdepyöräedun käyttäjämäärien kasvaessa tuotot kansantaloudelle luonnollisesti kasvavat ja kokonaisvaikutus kansantalouteen olisi entistä myönteisempi.

Pyöräilyn yleiset kansantalous- ja terveysvaikutukset ovat toki edellä kuvattuja laskelmia vieläkin suuremmat. Pyöräily tutkitusti muun muassa pienentää merkittävästi riskiä sairastua suuriin

kansansairauksiin, kuten II-typin diabetekseen, sydän- ja verisuonitauteihin, masennukseen ja dementiaan. Pyöräily myös helpottaa painonhallintaa, parantaa kestävyyskuntoa ja lihaskuntoa, kohentaa kognitiivisia toimintoja (esim. keskittymiskyky, tarkkaavaisuus ja oppiminen), nukahtamista ja parantaa unen laatua. [3]

Kaikkein parhaat terveysvaikutukset saadaan säännöllisellä pyöräilyllä, jota työmatkapyöräily mitä suurimmassa määrin edustaa. Jos työsuhdepyöräiden veroetu poistetaan, työmatkapyöräily tulee vääjäämättä vähenemään ja sitä kautta saavutettavat merkittävät kustannussäästöt niin työnantajien kannalta kuin koko kansantaloudenkin osalta tulevat pienenevät.

3. Yli puolet Suomen kunnista hyödyntää etua

Suurin osa edun piirissä olevista työntekijöistä on yksityisen sektorin työntekijöitä, mutta myös kunnat hyödyntävät etua laajasti. Pyöräilykuntien verkoston laskelman mukaan kaikista työsuhdepyöräistä noin 12 % on kuntien työntekijöillä. Neljän suurimman operaattorin kautta työsuhdepyöräiden tarjoaa työntekijöilleen 172 kuntaa, ja näiden kuntien työntekijät ovat hankkineet edun kautta noin 13 750 pyörää.

Työsuhdepyöräetua alkoivat hyödyntää ensimmäisenä pienet kunnat (esim. Liperi ja Vaala), mutta viime aikoina myös suurimmat kaupungit (esim. Turku, Tampere, Helsinki) ovat ottaneet edun käyttöön. Helsingin kaupunki on Suomen suurin työnantaja.

Kunta-alalla työskenteli yhteensä 218 600 henkilöä vuonna 2023. Kunta- ja hyvinvointialan yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli 445 400 henkilöä vuonna 2023. Nykyisten työsuhdepyöräedun käyttäjien lisäksi menetettäisiin satoja tuhansia potentiaalisia pyöräilijöitä.

4. Oikeusturva ja luottamuksensuoja vaarassa

Etuun sitoutuneet työnantajat ja työntekijät ovat toimineet voimassa olevan lain puitteissa. Suomen perustuslain mukainen luottamuksensuoja edellyttää, ettei lainsäädäntöä muuteta tavalla, joka kohtuuttomasti heikentää voimassa olevan lain pohjalta syntyneitä oikeuksia [4]. Vastaavan kaltaisissa veromuutoksissa on aina annettu riittävä siirtymäaika, esimerkiksi asuntolainan korkovähennyksen kohdalla.

Valtiovarainministeriön 26.6.2025 tiedotteen mukainen tarkennus [5] tekisi käyttäjien kannalta tilanteesta vieläkin kohtuuttomamman. Veroetu säilyisi vain ennen 24.4.2025 solmituissa sopimuksissa. Esimerkiksi työpaikan vaihto tai varastetun pyörän korvaaminen uudella tulkittaisiin uudeksi sopimukseksi. Tämä olisi oikeusturvan suhteen erittäin kyseenalainen tilanne.

5. Ristiriita hallitusohjelman kanssa

Hallitusohjelmassa "Vahva ja välittävä Suomi" sanotaan: "Hallitus korostaa liikunnan lisäämisen merkitystä osana työhyvinvointia." Hallitusohjelman mukaan yhteiskunnan rakenteiden on tuettava liikkumista ja organisaatioiden tulee edistää liikkumista osana toimintakulttuuria.

Työsuhdepyöräedun verovapauden poistaminen olisi räikeässä ristiriidassa hallitusohjelman ja sen sisältämän Suomi liikkeelle -ohjelman tavoitteiden kanssa, joihin kuuluu aikuisten arki- ja

työmatkaliikunnan lisääminen. Myös valtioneuvoston vuonna 2025 tilaama selvitys verotuksen keinoista lisätä liikkumista tukee pyöräedun säilyttämistä. Selvityksen mukaan verotuettu työsuhdepyörä on kustannustehokas toimenpide, joka lisää liikuntaa suhteessa sen julkistaloudellisiin kustannuksiin.

6. Tiivistys

Tässä lausunnossa mainittujen kansantalouteen, -terveyteen ja hyvinvointiin kohdistuvien kokonaisvaikutusten perusteella Pyöräilykuntien verkosto pitää erittäin vahingollisena, jos luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle toteutuisi ehdotetussa muodossa.

Paras vaihtoehto on työsuhdepyörien verovapauden säilyttäminen nykyisessä muodossaan.

Toiseksi parhaana vaihtoehtoisena ratkaisuna on portaittainen veroedun ylärajan alentaminen (100 €/kk→70 €/kk), joka vähentää veromenetyksiä mutta säilyttää pääosan hyödyistä ja antaa alan yrityksille ja tuhansille työnantajille aikaa sopeutua.

7. Lähteet:

1) Vapaus Bikes Finland Oy, käyttäjäkysely (N=6 795), 3/2025. Saatavilla:
<https://www.vapaus.io/tyosuhdepyora-tutkimus>

2) Työterveyslaitos 2025: Terveelliset, turvalliset ja ilmastoystävälliset työmatkat. Saatavilla:
<https://www.julkari.fi/handle/10024/151223>

3) Tutkimusyhteenveto pyöräilyn terveysvaikutuksista: Zhao ym. 2021. Association of Cycling with Risk of All-Cause and Cardiovascular Disease Mortality: A Systematic Review and Dose–Response Meta-analysis of Prospective Cohort Studies. Sports Medicine 3/2021.

4) Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö (esim. PeVL 60/2010 vp, PeVL 12/2020 vp).

5) Valtiovarainministeriön tiedote 26.6.2025: <https://vm.fi/-/tuloverotukseen-ehdotetaan-muutoksia>

Hirvonen Matti
Pyöräilykuntien verkosto ry